

Gratis

Open Monumentendag Nationale Orgeldag

“DUURZAAMHEID”

Alphen aan den Rijn
10 september 2022

INDEX

3	Voorwoord
4 - 8	Aarlanderveen
9-18	Alphen aan den Rijn
19-21	Benthuizen
22-27	Boskoop
28-30	Hazerswoude-Dorp
31-32	Hazerswoude-Rijndijk
33-37	Koudekerk aan den Rijn
38-41	Zwammerdam
42-47	Nationale Orgeldag
48-54	Monumentenlijst gemeente Alphen aan den Rijn

Secretariaat Stichting Open Monumentendag
Gemeente Alphen aan den Rijn
Rijndijk 111
2394 AE Hazerswoude-Rijndijk
info@openmonumentendagalphenaandenrijn.nl
0713414236
www.openmonumentendagalphenaandenrijn.nl

“DUURZAAMHEID”

Thema Open Monumentdag/Nationale Orgeldag 2022

Wat een actueel thema heeft Open Monumentendag dit jaar. Het behoud van monumenten heeft in de basis ook alles met duurzaamheid te maken. Elk monument heeft daardoor zijn duurzaamheid bewezen. Ook geeft onze tijd aanleiding oud en nieuw te verbinden in dit thema. Buiten en binnen. We hebben bewust de oudste molen van onze regio met trots op de voorplaat gezet: al 425 jaar bewijst de Steektermolen zijn diensten, met windenergie!

We zijn blij u dit programmaboekje te kunnen aanbieden, zodat u een goed overzicht heeft van de monumenten die in alle kernen van Alphen aan den Rijn aanwezig zijn. Monumenten die u kunt bezoeken of orgels die u kunt bekijken en beluisteren! Een wandeling of fietstocht langs een aantal ervan behoort altijd tot de mogelijkheden. Zie bijvoorbeeld in het kader van Boskoop 800 het georganiseerde kerkenpad, maar ook elders de rondleidingen of een bijzondere wandeling langs de Aar door gidsen van CAS Alphen. Kortom het is een ultieme dag om er op uit te gaan en van het mooie in onze omgeving te genieten, natuurlijk hopen we op goed weer.

Traditiegetrouw wordt Open Monumentendag/Nationale Orgeldag afgesloten met het gratis OMD Slotconcert door stadsorganist Simon Stelling om 16.00 uur op het Steinmeyer-orgel uit 1922 in de Adventskerk te Alphen aan den Rijn.

De Open Monumenten Klassendag op 9 september wordt dit jaar op de basisschool in Zwammerdam gehouden. Er zal aandacht geschonken worden aan de herdenking van 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie d.m.v. een presentatie met een model van de gehele regio waarmee de inundatie in een echte waterbak gevisualiseerd wordt.

Nadrukkelijk willen we de vele vrijwilligers en monumenteigenaren danken voor hun tijd en aandacht voor deze Open Monumentendag en Nationale Orgeldag. Zonder hen kan dit niet worden gerealiseerd.

Wij wensen u een fijne Open Monumentendag en Nationale Orgeldag 2022 toe! Mochten er nog bijzonderheden op het laatste moment te melden zijn dan staan die op onderstaande website.

Namens het bestuur van de Stichting Open Monumentendag Gemeente Alphen aan den Rijn,
Tineke Verbakel, voorzitter

Aarlanderveen

HH. Petrus en Pauluskerk

Hervormde kerk

Het Oude Rechthuis

Molenviergang

Molen No. 3

Molen No. 2

Molen No. 4

Zwammerdam

De Dikke Molen

De Beeldentuin

Achtante / Nieuwe Zandmolen (Ramp / Restant)

Steektermolen

Kortsteekterweg

Kerklaan

Terpweg

Nieuwkoopseweg

Oude Maalweg

Westmaalweg

Zegerlaan

Winderpad

Ringdijk

Harshweg

Oude Kerk

Korteraar

Ter Aar

Vrijhoeven

Aarlanderveen

Nieuwkoop

Provincialeweg

Nieuwkoopseweg

Aarlanderveenseweg

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang

Molenviergang Aarlanderveen

Rijksmonument

De enige nog werkende molenviergang in Europa.

Deze vier molens werden in twee perioden gebouwd. De eerste drie molens in de jaren 1785/6 en de vierde molen in 1801. Deze eerste drie molens hebben geen naam, maar worden aangeduid met de nummers 1, 2 en 3. De laatste molen nr. 4, wordt ook wel aangeduid als de Putmolen omdat deze een lager gelegen gedeelte (de Put) van de polder bemaalt.

De oudste drie molens zijn allen een keer door brand verwoest en werden daarna herbouwd. Daardoor is de oorspronkelijk *jongste* molen uit 1801 inmiddels de *oudste* van de vier geworden.

Sinds 1962 eigendom van de Stichting Molenviergang Aarlanderveen.

www.molenviergangaarlanderveen.nl

Molenviergang, molen nr. 1 “Ondermolen” (1924)

Molenmaker: H.W.C. Vergunst
Achtermiddenweg 4, Aarlanderveen
Open van 10.00-17.00

Het water wordt door middel van een scheprad met een diameter van 6,18 meter en een breedte van 47 cm ca. 1,10 meter omhoog gebracht. De vlucht van de wieken is 28,30 meter.

Molenviergang, molen nr. 2 “Middenmolen” (1869)

Molenmakers: B. de Vries (bestek)
W.F. Looman (bouw)
Achtermiddenweg 2, Aarlanderveen
Open van 10.00-17.00

Het scheprad heeft dezelfde afmetingen als van molen nr. 1.

De opvoerhoogte is 90 cm. De vlucht van de wieken is 27 meter.

Molenviergang, molen nr. 3 “Bovenmolen” (1823)

Molenmaker: Johannis Damen Dzn.
Kortsteekterweg 24, Alphen aan den Rijn
Open van 10.00-17.00

Het scheprad heeft dezelfde afmetingen als van de molens 1 en 2. De opvoerhoogte bedraagt 1,40 meter; de vlucht is 28,40 meter.

Molenviergang, molen nr. 4 “Putmolen” (1801)

Molenmakers: Leendert van Leeuwen Lzn. en
Jan de Bruijne
Kerkvaartseweg 61, Aarlanderveen
Open van 10.00-17.00

Deze molen is voorzien van een vijzel die het water 85 cm omhoog brengt. De vlucht van de wieken is 27 meter. Het molenaarsechtpaar is aanwezig voor informatie.

HH. Petrus en Pauluskerk (1893)

met Maarschalkerweerd-orgel (1882)

Gemeentelijk monument

Architect: Jos Cuypers

Noordeinde 26, Aarlanderveen

Open van 10.00-17.00 uur

Na een lange bouwperiode heeft Mgr. Calier, Bisschop van Haarlem, de RK Kerk van Aarlanderveen in 1897 ingewijd. Aan de hand van een beschrijving kunt u een rondleiding door de kerk maken, waarbij u gewezen wordt op alle bijzonderheden. Er is een tentoonstelling waar o.a. aandacht wordt geschonken aan de uitvaart en de avondwake.

In een andere ruimte wordt u nader geïnformeerd over de architect Jos Cuypers, zoon van Pierre Cuypers. Jos werkte tot 1900 bij zijn vader met wie hij het ontwerp van Kasteel Haarzuilens maakte. Tevens is b.v. de Haarlemse basiliek Sint Bavo van zijn hand.

U bent van harte welkom en de koffie staat klaar.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 43

www.rkgroenehart.nl (Aarlanderveen)

7

Hervormde kerk (1905)

met digitaal Monarke-orgel Johannus (2005)

Architect: A. van der Lee

Dorpsstraat 38, Aarlanderveen

Open van 10.00-15.00

Deze kerk staat op de plek van een in 1904 gesloopt kerkgebouw. De klok uit 1820 kreeg een plaats in de nieuwe toren, maar werd in 1945 door de Duitse bezetter gevorderd. Sinds 1949 is er een nieuwe luidklok. De inrichting (een Rijksmonument) is praktisch nog geheel in authentieke staat.

Er zijn rondleidingen, informatie en orgelbe-spelingen. Er is ook koffie en thee.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 43

www.hervormde-gemeente-aarlanderveen.protestantsekerk.net

Het Oude Rechthuis (ca. 1650)

Rijksmonument

Dorpsstraat 40, Aarlanderveen

De gehele dag open

Door de eeuwen heen deed het pand dienst als herberg onder de naam “Het Regthuys”. Het pand was oorspronkelijk een bierstekerij. Rond 1640 wordt de biersteker Claes Reijnoutsz als eigenaar vermeld. Toen omstreeks 1660 de ambachtsheer van Aarlanderveen het pand kocht, zal het grondig zijn verbouwd. Vanaf 1673 werd het in gebruik genomen als rechthuis. Hier vergaderde het ambachtsbestuur en werd door de schout en schepenen recht gesproken. Ook stonden hier de kisten waarin de archieven van Aarlanderveen werden bewaard. Thans is er een café-restaurant met woonhuis en slijterij gevestigd.

Alphen aan den Rijn

Vrouwgeestmolen

Vrouwgeestmolen

Gnephoekse
Molen (Romp/
Restaurant)

Oudshoornse kerk

Kantongerecht

Start CAS wandeling

vml. HBS

Joods washuisje

ALPHEN AAN
DEN RIJN

Adventskerk en
grafkapel

Remonstrante
kerk
De Vergulde Wagen

St. Bonifaciuskerk en
vml. Bonifaciusschool

Villa Marthastichting en
Parkvilla

De Hazelaar
Schoutenhuis

Korenmolen De
Eendracht

Gebouw 'De Vergulde Wagen' (1913)

Ontwerp en bouwer: G. Bergshoeff
Van Boetzelaerstraat 48, Alphen aan den Rijn
Open van 11.00–16.00

Het pand is gebouwd als woning met timmermanswerkplaats. Sinds 1999 is de Historische Vereniging Alphen aan den Rijn hierin gevestigd. De vereniging, opgericht in 1948, is van groot belang voor de geschiedenis van Alphen aan den Rijn. Met het verenigingsblad 'De Viersprong' geeft zij bekendheid aan de historie van de gemeente.

Huidige tentoonstelling: "100 Jaar Adventskerk en andere geloofsgebouwen in Alphen aan den Rijn".

10 www.histveralphenadrijn.nl

Duurzaamheid Historische Rondleidingen

Om 11.00 en 14.00 uur zullen er gratis stadswandelingen gemaakt worden o.l.v. gidsen van de Historische Vereniging Alphen aan den Rijn.

Gedurende 1½ à 2 uur nemen zij u mee door het centrum en langs de oevers van de Oude Rijn. Onderweg vertellen zij over de geschiedenis van de bewoners, de bebouwing en de bedrijvigheid door de eeuwen heen.

Start- en eindpunt is bij De Vergulde Wagen.

Vooraf opgeven zou fijn zijn om verzekerd te zijn van een plaatsje, dit kan via email deverguldewagen@hetnet.nl met opgave van de gewenste tijd en aantal personen. U kunt ook spontaan komen kijken of er nog plaats is in een groepje.

Adventskerk (1922)

met Steinmeyer-orgel (1922)

Gemeentelijk monument

Architect: W.Ch. Kuijper

Julianastraat 69, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

De kerk staat op de plaats van het in 1916 afgebrande kerkgebouw. Dit pand verving een in 1619 afgebrande kerk. Het is een monumentaal bakstenen gebouw met de grondvorm van een Grieks kruis onder een zadeldak met steek-kappen. De vierkante klokkentoren heeft veel baksteen ornamenten. De kerk bevat grote roosvensters met kleurig glas-in-lood. Het originele, mechanische uurwerk uit 1928 dat tot 1990 dienst deed, is bewaard gebleven. Beiaardier Marianna Marras zal tussen 11.00 en 12.00 uur het carillon bespelen.

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan wordt op Open Monumentendag het jubileumboek gepresenteerd.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 43

www.adventskerk.info

Grafkapel Fam. De Smeth (1773)

Rijksmonument

Paradijslaan 13, Alphen aan den Rijn

Open van 11.00-16.00

In deze grafkapel achter de Adventskerk werden tussen 1773 en 1887 21 leden van de familie De Smeth bijgezet. De grafkapel is in 1970 door de familie aan de gemeente verkocht en hierna gerestaureerd. Thans doet zij dienst als stiltecentrum.

stiltecentrumalphenaanrijn.webklik.nl

Winkelwoonhuis De Hazelaar

(ca.1850)

Rijksmonument

Julianastraat 38, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

De eerste vermeldingen van een stenen gebouw met kelder dateren uit 1625. Die kelder met kruisgewelven en plavuizen is nog voor een deel intact. Rond 1850 wordt op de oude fundamenteën een nieuw winkelwoonhuis gebouwd, de toonbanken daarvan worden nu nog gebruikt. In 1910 wordt het drogisterij Hoogeveen. De erven Hoogeveen gaan in 1992 over tot een volledige restauratie van het gehele pand waarna in 1994 De Hazelaar de drogisterij voortzet. In 2017 heeft Burgemeester Spies de gaper aan de voorgevel onthuld. Met Natuurdrogisterij De Hazelaar wordt al ruim 110 jaar invulling gegeven aan een zelfstandige drogisterij in dit pand.

www.drogisterij-dehazelaar.nl

Het Schoutenhuis (1640)

Gemeentelijk monument

Julianastraat 4, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00–16.00

Geheel gerestaureerd in de 20^e eeuw. Dit is het oudste pand van Alphen-centrum, het vormt een hoeksteen van het “Vierkante Dorp” en is van bijzondere stedenbouwkundige waarde. Het doorstond oorlogen en bezettingen en was in 1795 de ambtswoning van schout Pieter Dozy, ook gaat het verhaal dat Peter Stuyvesant eens in het Schoutenhuis gelogeed heeft. In het pand is nu een lunchroom gevestigd waar mensen met een lichte verstandelijke beperking van gastvrijheid hun vak hebben gemaakt. Sinds de recente verbouwing heeft de lunchroom nu de toepasselijke naam “Café 1640”.

Het Schoutenhuis biedt plaats aan maandelijks wisselende exposities.

www.cafe1640.nl

Sint Bonifaciuskerk (1886)

met Hilboesen-orgel (1900)

Rijksmonument

Architect: E.J. Margry

Paradijslaan 6 en 7, Alphen aan den Rijn

Open van 11.00-16.00

Kerk met pastorie en kerkhof.

Gebouwd als driebeukige neogotische kruisbasiliek. Het schip heeft een houten tongewelf, de zijbeuken zijn voorzien van een stenen gewelf. Het gepolychromeerde neogotische interieur is in de loop der jaren door verschillende kunstenaars tot stand gekomen.

Er is een tentoonstelling over St. Bonifacius, zijn leven, zijn werk en de verering na zijn dood. Alexander Schippers speelt om 13.15 uur een lunchconcert op het orgel.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 44

www.bonifaciusalphen.nl

Vml. Sint Bonifaciuschool (1912)

Gemeentelijk monument

Architect: Adriaan Rozestraten

Paradijslaan 9-10, Alphen aan den Rijn

Open: van 10.00-17.00

Doordat het toenmalige schoolgebouw niet meer aan de eisen voldeed, gaf het kerkbestuur van de RK Bonifaciusparochie in 1911 opdracht voor de bouw van een nieuwe school. Het werk werd zoveel mogelijk uitgevoerd door aannemers die tot de parochie behoorden. Er zijn drie bouwlagen w.v. de bovenste de zolder is. De ruimtes zijn zo'n 4 m. hoog en hebben aan beide zijden grote raampartijen. Aan de voorkant, waar nu de stoep, straat en parkeerplaatsen zijn, was vroeger het "schoolplein". In 1928 volgt een eerste aanbouw, nr. 10 (rechts) en in 1937 een 2e bij nr. 10. Deze ligt iets naar voren. In 1946 komt er een onderscheid: de meisjes- en jongensschool op nr. 9 resp. 10. In 1977 en 1980 renoveert het Alphense Architectenbureau Brouwer en Van der Breggen de gehele school en komt er een doorgang tussen nr. 9 en 10. In 2016-2018 werd het hele gebouw verbouwd tot appartementencomplex.

Hogere Burgerschool (1924)

Gemeentelijk monument

Architect: W. Verschoor

Burg. Visserpark 21-27, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

Het strakke pand met de platte daken en flinke overstekken, horizontale belijningen en grote stalen ramen zijn kenmerkend voor de nieuwe bouwstijl. De entree doet zelfs denken aan Berlage.

Het was voor die tijd een vooruitstrevend en modern ontwerp, zeker als je het vergelijkt met het Oude Raadhuis (1936!) dat nog in de klassieke stijl van de Amsterdamse school gebouwd werd, terwijl dat toch al 10 jaar later was.

Vml. Kantongerecht (1880/81)

Gemeentelijk monument

Architect: J.F. Metzelaar

Wilhelminalaan 26, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

Het pand is gebouwd in de bekende baksteen-architectuur van voor 1900. Het metselwerk is voorzien van zgn. spekbanden. De hoogte van de verdiepingen en de hoge ramen geven het pand een monumentale uitstraling. De bovenramen zijn voorzien van ronde togen.

Tot 2013 was hier de zittingsplaats van de sector kanton van de rechtbank Den Haag. Het pand wordt thans gebruikt door een uitvaartonderneming.

Deze toont u op Open Monumentendag binnen en buiten welke duurzame opties er zijn vwb. rouwvervoer, rouwbloemen, kisten e.d.

Wandeling langs “DE AAR”

De Aar is de plek waar Alphen ontstaan is: op de kruising van Aar en Rijn, in de dorpen Aarlanderveen en Oudshoorn. Over duurzaam gesproken: al 2000 jaar een centrale plek in deze dorpen. In de afgelopen decennia verloor de Aar zijn betekenis, later werd deze bijna onzichtbaar weggestopt achter het stadshart. Maar de laatste jaren komt de Aar weer prominent in beeld in het steeds leuker wordende centrum van Alphen. De komende 4 jaar wordt dit riviertje, dankzij het verhogen van alle bruggen, zelfs weer geheel zichtbaar en bevaarbaar tussen Rijn en Zegerplas. Een goede reden om de Aar eens extra te bekijken.

Deze Open Monumentendag nemen de gidsen van CAS Alphen, het Centrum voor Architectuur en Stedenbouw, je mee op een wandeling rond de Aar: 2000 jaar geschiedenis op minder dan een kilometer. Een verstopte begraafplaats, een noodslachthuis, een boerenhek, het Nutsgebouw, de Thorbeckeplein, de splinternieuwe bibliotheek en vooral de Aar zelf: allemaal vertellen ze het verhaal van hoe Alphen zich ontwikkeld heeft en nog steeds ontwikkelt. Door de verhalen van deze gidsen leer je anders naar je eigen stad kijken en ontdek je onbekende nieuwe plekken.

De wandeling vertrekt om 11.00 uur vanaf de bibliotheek op de Aarkade. Deelname is gratis, inschrijven ter plekke, wees op tijd. We verwachten ongeveer anderhalf uur onderweg te zijn.

CAS Alphen is het Centrum voor Architectuur en Stedenbouw in Alphen aan den Rijn. CAS stimuleert de belangstelling voor, het inzicht in en de discussie rond de gebouwde omgeving in en om Alphen aan den Rijn bij een breed publiek. CAS verrast, legt uit, prikkelt, daagt uit, verwondert en verleidt.

Te volgen op:

@casalphen.nl

<https://www.facebook.com/CASAlphen>

www.casalphen.nl

15

Joods washuisje (1930)

Gemeentelijk monument

Aarkade 63, Alphen aan den Rijn

Open van 11.00-17.00

Het metaheerhuisje is een lijkenwashuisje dat onlosmakelijk verbonden was met de achterliggende Joodse begraafplaats. Na de Tweede Wereldoorlog woonden er vrijwel geen Joden meer in Alphen, waardoor er van deze begraafplaats en het metaheerhuisje geen gebruik werd gemaakt. In 1963 is de begraafplaats geruimd, de stoffelijke resten zijn overgebracht naar de Joodse begraafplaats in Katwijk. De herinneringssteen uit 1949 die de weggevoerde Alphense Joden herdenkt, is op de Ooster-begraafplaats geplaatst. De grond van de Joodse begraafplaats heeft in 2012 een respectvolle invulling gekregen als groen plekje in het drukke stadshart. Ter herinnering aan de graven liggen er stenen in het gras en davidsterren verwijzen naar het jodendom. De voormalige Joodse Begraafplaats (evenals de Synagoge) is een belangrijke getuigenis van Joods leven dat er niet meer is.

Sinds 2015 doet het pandje dienst als atelier voor “Norma’s Beelden”.

Open Monumentendag 2022

Remonstrantse kerk (1896)

Voormalige Joodse synagoge

Rijksmonument

Architect: J. Hengeveld

Samuel Aardewerksteeg 11, Alphen a/d Rijn

(bij Van Manderslootstraat 30 t.o. ICI Paris)

Open van 10.30-16.00

In 1896 werd de synagoge geheel vernieuwd, nadat door een brand het uit 1830 daterende gebouw geheel werd verwoest. Tegen de oostelijke buitenmuur van de synagoge bevindt zich de aron, de rollenkast. Hierin worden de Thora rollen bewaard, de vijf boeken van de Tenach, de wet. De rollenkast is bij veel Synagogen aangebouwd: de Heilige Arke. Op de foto is dat de met zink beklede, kleine uitbouw.

De synagoge was bij uitstek dé ontmoetingsplek voor Joodse burgers. Na de oorlog was de Joodse gemeenschap dusdanig klein dat er geen actieve gemeenschap meer was. Sinds 1955 is het gebouw eigendom van de Remonstrantse gemeente Alphen aan den Rijn.

16 www.alphen.remonstranten.nl

Oudshoornse kerk (1665)

met Hess-orgel (1783)

Rijksmonument

Architect: D. Stalpaert

Oudshoornseweg 90, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-15.30

Deze kerk is het op twee na oudste monument van Alphen en heeft mede door het goede onderhoud zijn duurzaamheid al bewezen. Ook dit jaar zijn er weer rondleidingen en kan de grafkelder bezocht worden. Elk heel uur speelt Ad Hesseling 10 min. op het orgel, maar om 11.00 uur hoort u een speciaal concert door het Alphens Barok Consort en het Blokfluitensemble. Joost van Velzen/Henk van der Zanden hebben 8 psalmen van componist Cornelis Boscoop (1525-1573) omgezet naar een moderne partituur. Deze componist is als docent waarschijnlijk van groot belang geweest bij de ontwikkeling van onze grootste Nederlandse componist en orgelspeler Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621), waarvan u eveneens 3 Franstalige psalmen hoort.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 44

www.oudshoornsekerk.nl

Korenmolen “De Eendracht” (1752 / 1898)

Rijksmonument

Gouwsluisseweg 46, Alphen aan den Rijn
Open van 9.00–16.00

Deze molen is in 1752 te Zaandam nieuw gebouwd, later afgebroken en in 1898 opnieuw opgebouwd in Alphen aan den Rijn.

Gerestaureerd in de 20^e eeuw.

De molen heeft een achtkantige stenen onderbouw, de bovenbouw is met leien gedekt.

De molen wordt door een vrijwilligersgilde bemalen, dat ook de rondleidingen verzorgt en het meel verhandelt. Er is een molenwinkel met allerhande meel- en bakmixen.

De molen is aangesloten bij het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde.

www.molen-de-eendracht.nl

17

Vrouwgeestmolen (1797)

Rijksmonument

Molenmaker: Hendrik Koperdraat
Heimansbuurt 1, Alphen aan den Rijn
Open van 10.00-17.00

Poldermolen op stenen voet van de polder Vrouwgeest ten zuiden van Woubrugge. Het is een rietgedekte achtkanter, dat wil zeggen een lage molen die gemakkelijk vanaf de grond bediend kan worden. De molen maalt door middel van een stalen vizel (een “schroef van Archimedes”) het water van de Vrouwgeestpolder omhoog naar de Heimanswetering om de polder droog te houden.

www.molendatabase.nl

Villa Marthastichting (1923)

Rijksmonument

Architect: M.A. & J. van Nieukerken

Raadhuisstraat 64, Alphen aan den Rijn

Park Rijnstroom, een lustoord, behoorde bij de 18e eeuwse Buitenplaats Rijnstroom. Deze is in 1895 verkocht aan de Martha Stichting, een instelling voor wees- en uit huis geplaatste kinderen, in 1883 opgericht door Cornelis Geel uit Amsterdam. De buitenplaats werd directeurs-/predikantswoning, welke in 1923 vervangen werd door het huidige herenhuis.

Deze in neoclassicistische stijl gebouwde villa annex pastorie, draagt in het timpaan boven de zuidgevel het devies van de stichting "De Heer zal voorzien".

Thans is er een notariskantoor gevestigd.

18 www.limesnotarissen.nl

Parkvilla (1913)

Rijksmonument

Architect: M.A. van Nieukerken

Cornelis Geellaan 2, Alphen aan den Rijn

Open van 13.00-15.00

Parkvilla was de vroegere Wilhelminaschool met gymzaal tevens kerkzaal (het huidige theater). Tijdens de Tweede wereldoorlog was het ook in gebruik als hospitaal, het rode kruis op het dak moest het pand vrijwaren voor bombardement. Links ervan ligt de schoolmeesterswoning. Het Emmahuis, gebouwd in 1897 als Meisjes- en Moederhuis, werd in 1930 verbouwd. Koningin Emma opende op 29 april van dat jaar het gerenoveerde Meisjeshuis, dat voortaan haar naam mocht dragen. Het Emmahuis is nu een appartementencomplex. Het park werd ontworpen en aangelegd door tuinarchitect Copijn uit Groenekan.

Vanuit de foyer vinden er om 13.00 en 14.00 uur rondleidingen plaats. Graag vooraf aanmelden via info@parkvilla.nl maar spontaan aansluiten als het nog kan is geen probleem.

www.parkvilla.nl

Benthuisen

NH kerk

Korenmolen De Haas
en Oudheidkamer

Middengangshuis

Hervormde kerk (1796)

met Gabry & Zoon orgel (1905)

Rijksmonument

Architect: J. Voorwinden

Dorpsstraat 48, Benthuisen

Open van 10.00-16.00

Het huidige kerkgebouw, een eenvoudige bakstenen zaalkerk, is gebouwd tegen de uit 1672 stammende achtkantige naaldspitstoren. In 1938 werd de kerk vergroot door de bouw van een vleugel aan de noordzijde. Ook het versierde stucplafond is bij de uitbreiding vernieuwd. De kerktoren is eigendom van de gemeente. Nadat in 2012 de dakconstructie vernieuwd werd, is in 2016 de kerkvloer geheel gerenoveerd.

Er zijn rondleidingen in kerk en toren, orgel-demo's en bespelingen.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 44

20 www.hervormdegemeentebenthuisen.nl

Middengangshuis (1905)

Gemeentelijk monument

Dorpsstraat 22, Benthuisen

Open van 10.00-16.00

In 2021 hebben we besloten ons huis te verduurzamen zodat ook wij een steentje bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Movenext uit Leiderdorp heeft ons eerder dit jaar geadviseerd over hoe we dit kunnen realiseren.

We zitten midden in het proces om zonnepanelen en warmwaterpanelen te laten plaatsen. Kleinere veranderingen zoals de verwarming lager zetten, deuren tocht dicht maken en overgaan op led-lampen hebben we al doorgevoerd. Het is leuk om te bedenken hoe je duurzaam kunt wonen zonder het karakter van het huis te veranderen. In de winter gaan de schuifluiken aan de voorzijde van het huis aan einde van de middag dicht. Een mooi tapijt op de houten vloer maakt het beneden net iets comfortabeler, hetzelfde geldt voor dikke gevoerde gordijnen en een plaid voor over de benen!

Korenmolens “De Haas” (1772)

Rijksmonument

Gebouwd voor molenaar Willem Overgaauw
Dorpsstraat 141, Benthuisen
Open van 10.00-16.00

Korenmolens De Haas bestaat in 2022 250 jaar. Ronde stellingmolen in de kleuren zwart en wit. In de jaren dertig van de vorige eeuw heeft elektrische aandrijfkracht de windkracht verdrongen, waarna de molen in verval raakte. Na een inzamelingsactie en een grondige restauratie is in 1985 de korenmolens opnieuw in gebruik genomen. Sinds 1987 is de molen eigendom van de Stichting Korenmolens De Haas.

In de molen wordt door vrijwillige molenaars graan gemalen. Verschillende soorten meel worden in de molenwinkel verkocht net als allerlei mixen om koek(jes) en cake te bakken.

<https://korenmolendehaas.nl>

Oudheidkamer “De Negen Turven” en de “Winkel van Sinkel”

Dorpsstraat 139, Benthuisen
(achter molen “De Haas”)
Architect: B.C. van Beek B.V.
Open van 10.00-17.00

De oudheidkamer geeft een beeld van hoe de bevolking in Benthuisen en omgeving hun huizen hadden ingericht in de periode 1900-1950. Met o.a. een stijlkamer, een bedsteekkamer, een keuken en boenhok met plé.

Er wordt een unieke fotocollectie beheerd en regelmatig zijn er wisselende exposities te zien. Ook is er een gezellige koffiekamer.

Bij de oudheidkamer hoort de Winkel van Sinkel met een authentieke winkelinventaris, waar u ouderwets snoepgoed en kleine presentjes kunt kopen.

www.historischekringbenthuisen.nl

Boskoop

Het kerkje

RK kerk Joannes
de Doper

Boomkwekerij-
museum

Gemeentetoren
en Dorpskerk

Flora
Rosarium
Perron 3

vml. RaadHuis

Begraafplaats

Boskoop 800 jaar

In het kader van 800 jaar Boskoop zijn er ook op Open Monumentendag extra activiteiten. Zo is er op die dag een speciaal kerkenpad waaraan alle Boskoopse kerken meedoen en hun deuren gastvrij openzetten. Daar is een eigen brochure van gemaakt. Een aantal van deze kerken staat ook in dit OMD-programmaboekje omdat zij als monument geopend zijn. Alle Boskoopse orgels die op 10 september ook te beluisteren zijn vindt u in het deel van Nationale Orgeldag vermeld vanaf pag. 45.

Heel bijzonder is het project over componist Cornelis Boskoop (1525-1573) die als docent waarschijnlijk van groot belang geweest is bij de ontwikkeling van onze grootste Nederlandse componist en orgelspeler Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621). Joost van Velzen (dirigent) en Henk van der Zanden hebben 8 psalmen omgezet naar een moderne partituur. Het Alphens Barok Consort en het Blokfluitensemble voeren dit uit, evenals 3 Franstalige psalmen van J.P. Sweelinck.

U heeft 2 mogelijkheden om deze muziek te beluisteren: om 11.00 uur in de Oudshoornse Kerk te Alphen en om 13.30 uur in de Boskoopse Joannes de Doperkerk.

RK kerk H. Joannes de Doper (1971)

met Franssen-orgel (1880)

Architect: P. Dijkema

A.P. van Neslaan 50, Boskoop

Open van 10.00-16.00

Door de slechte staat was restauratie van de oude RK kerk geen optie, daarom nieuwbouw op een andere locatie. Deze kerk is gebouwd in de opvallende stijl van de Bossche School. De bijzondere kerkzaal heeft een extra sfeer. Let op de muurschildering van het Hoofd van Christus in de Absis en de 14 iconen als Kruisweg. De Mariakapel is dagelijks open.

Karina Markarova geeft tussen 12.00 en 12.30 uur een orgelconcert.

Om 13.30 uur vindt het concert plaats in het kader van 800 jaar Boskoop zoals hierboven beschreven.

Daarnaast is er een presentatie over Groene Kerk, in de vorm van twee video-filmpjes en een informatietafel.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 45

www.sintjandd.nl/boskoop

Boomkwekerijmuseum Boskoop (1910 en 1875)

Gemeentelijk monument

Reijerskoop 52-54-56, Boskoop

Open van 10.00-16.30

De geschiedenis van de boomkwekerij in Boskoop en omgeving gaat terug tot minstens het midden van de 15e eeuw.

De woning is in 2019 bouwkundig gerenoveerd en opnieuw ingericht om een waarheidsgetrouw beeld te geven hoe een gemiddeld boomkwekersgezin rond 1900-1910 leefde. De woning is alleen te bezichtigen als bezoeker van het museum.

Het museum (entree € 6,-, MJK gratis) geeft een beeld van het verleden, het heden en de toekomst van de boomkwekerij. Zij doet dit met een permanente tentoonstelling en diverse tijdelijke exposities, een museumkwekerij anno 1910, een loods met oude gereedschappen en met de boomkwekerswoning.

In het kader van het 800-jarig bestaan van Boskoop is er t/m 30 oktober de expositie "Van graaf tot robot".

24 www.boomkwekerijmuseum.nl

Oude begraafplaats Reijerskoop (1875)

Gemeentelijk monument

Reijerskoop 83, Boskoop

Open van 10.00-16.00

Het in 2013 gerestaureerde poortgebouw is opgetrokken in neo-classicistische stijl met als dakversiering 2 treurende figuren die een afgebroken zuil flankeren. Aan weerszijden van de dubbele toegangsdeuren zijn, als symbolen van het eeuwig durend cyclisch proces, de ornamenten van 2 zich in de staart bijtende slangen te zien. Achter de toegangspoort bevinden zich de oorspronkelijke lijk- en baarhuisjes. Het onderhoud is in handen van een groep vrijwilligers.

Sinds 1986 wordt alleen nog incidenteel bijgezet. Een aantal graven is van historische betekenis, zoals het imposante grafmonument van K.J.W. Ottolander, die de goudrenet Schoone van Boskoop op de wereldkaart zette (*Belle de Boskoop, Schöner von Boskoop*).

www.oudebegraafplaatsreijerskoop.nl

Gemeentetoren (1781-1783)

Gemeentelijk monument en Dorpskerk (1895)

met Bätz-orgel (1897)

Architect: H.J. Nederhorst

Kerkplein 5, Boskoop (naast de Hefbrug)

Open van 10.00-16.30

In 1895 brandde de kerk uit 1783 af, maar is evenals het orgel in ongeveer dezelfde stijl herbouwd. Het orgel, dat de status van rijksmonument heeft, bestaat dit jaar 125 en dat wordt gevierd met de gehele dag orgeldemonstraties en bespelingen door diverse organisten. Ook zijn er rondleidingen in de kerk met uitleg over het interieur.

Als afsluiting van het Boskoops Kerkenpad is er om 16.00 uur een gratis concert door Warno Ruting dat zal uitmonden in een gezamenlijk slotlied.

In verband met de veiligheid is het helaas niet meer mogelijk de toren te beklimmen.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 45

www.pgbosekoop.nl

Voormalig Raadhuis (1928/9)

Rijksmonument

Architect: D.L. Landman

Raadhuisplein 1-5, Boskoop

Open van 10.00-16.00

Het gebouw (en interieur) heeft kenmerken van de Amsterdamse school; het is in september 2020 na een grote restauratie heropend. De nieuwe naam is nu raadHuis. De naam verwijst naar het Huis voor de Boskoopse gemeenschap. In de in 1993 toevoegde vleugel is o.a. de bibliotheek ondergebracht; de monumentale gedeelten zijn in prachtige staat. In de raad-/trouwsaal kunnen huwelijken/geregistreerde partnerschappen worden voltrokken. Het beeldbepalende gebouw verloor in 2014 zijn oorspronkelijke functie en is van algemeen belang door de cultuurhistorische waarde als expressie van de plaatselijke bestuurlijke ontwikkelingen. In het pand zijn een aantal waardevolle glas-in-loodramen opgenomen.

Gedurende de dag worden er rondleidingen verzorgd.

www.inbosekoop.nl

Het kerkje (1932)

Gemeentelijk monument

Architect: K. van Nes

Burgemeester Colijnstraat 24, Boskoop

Open van 10.00-15.45

Vrijzinnig Protestantse kerk. Let op de kenmerken van de Amsterdamse School en Art Déco. Het pand bevindt zich in originele staat met latere uitbouw in dezelfde stijl.

In het kader van het Boskoopse kerkenpad zijn er 2 muziektredens:

11.15-11.45 pianoconcert door Ina Neger

14.15-14.45 concert door het accordeonduo

Boudewijn Borreman en Nel van Kregten.

26 www.vriendenvanhetkerkje.nl

Perron 3, vml. stationsgebouw (1936)

Gemeentelijk monument

Architect: H.G.J. Schelling

Parklaan 2, Boskoop

Open van 12.00-22.00

Het voormalige stationsgebouw werd ontworpen met strakke lijnen in een zakelijke, industriële stijl. Na jaren van leegstand heeft het gebouw nu een nieuwe bestemming gekregen als horeca-etablisement en is het na een grondige verbouwing weer bestemd voor reiziger en publiek. De 2 toegangsdeuren uit de bouwtijd benadrukken het bijzondere karakter.

Jessica Clarisse heeft een leuke fotocollage gemaakt van "vroeger en nu", die binnen te bezichtigen is. Ook is er een fotoboek van de verbouwing tot nu toe waarin nog een aantal zeer oude originele foto's opgenomen zijn.

www.perron3.com

Floragebouw (1931)

Rijksmonument

Architect: D.L. Landman

Parklaan 4, Boskoop

Gehele dag geopend

Gebouwd als tentoonstellingsgebouw voor de boomkwekerijen in functionalistische stijl, ook wel de Nieuwe Zakelijkheid genoemd. Het gebouw bestaat uit verschillend gevormde bouwmassa's met rechte en halfronde vormen, horizontale en verticale lijnen.

Thans horeca-functie met restaurant, feestzaal, casino en huisvesting van het beroemde "Vara" orgel (Standaart, 1932) in de theaterzaal. Dit unieke theaterorgel werd destijds vaak gespeeld door Cor Steijn.

www.floraboskoop.nl

foto: Cor de Vries

Rosarium (1931)

Rijksmonument

Architect: S.G.A. Doorenbos

Parklaan (bij) 4, Boskoop

Gehele dag geopend

De aanleiding voor de aanleg van het rosarium was een tuinbouwtentoonstelling als werkverschaffingsproject. Bij de opening in 1933 door E. Guldemond, wethouder van Boskoop, kreeg het park de naam "Guldemondplantsoen".

Sinds de aanleg is de vakindeling ongewijzigd en is het koepeltje met de zes zuilen en een bolvormig dak uit 1936 nog origineel. Het fontein-tje in de koepel is verdwenen, de zonnewijzer is niet meer compleet en de houten pergola's en rozenbogen zijn vernieuwd. De tuin heeft geen sproei-installatie; onderbemaling zorgt ervoor dat de planten voldoende vocht kunnen opnemen.

Het middengedeelte is geheel gevuld met rozen, daaraan ontleent het de naam rosarium. In de tuin staan ieder jaar ca. 2.600 rozen (in wel 160 rozenrassen) van mei tot oktober in bloei.

www.rosariumboskoop.nl

Hazerswoude-Dorp

Molen de Rooie Wip

Molen Nieuw Leven

Historisch Museum

Hervormde kerk

Historisch Museum Hazerswoude (ca. 1630)

Rijksmonument

Dorpsstraat 66, Hazerswoude-Dorp

Open van 10.00-16.30

Dit pand bestond vroeger uit twee woonhuizen waarvan het voorste gedeelte in 1630 is gebouwd, het is een van de oudste panden van Hazerswoude. In 1997 is het gebouw eigendom geworden van de "Stichting Historisch Museum Hazerswoude". Het is in 1998 gerestaureerd en ingericht als museum waarin de geschiedenis van Hazerswoude getoond wordt.

Er zijn 3 exposities te zien: over Hazerswoudse zangkoren met interessant materiaal en foto's van zowel de verdwenen als bestaande koren. Ook zijn er filmbeelden en fotoboeken over de geschiedenis van Hazerswoude, evenals de tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding in 1945.

www.museumhazerswoude.nl

Hervormde kerk (1646/1658)

met Flaes en Brunjes-orgel (1868)

Rijksmonument

Architect: P. Post

Dorpsstraat 64, Hazerswoude-Dorp

Open van 10.00-16.00

De kerk heeft in de loop der tijden veel restauraties en verbouwingen ondergaan. De laatste werd afgerond in 1992.

De kerk is open voor bezoek/rondleiding, recent zijn de binnenmuren opnieuw gestuct en geschilderd. Ook kan de opgeknapte toren beklommen worden. Het orgel heeft deze zomer groot onderhoud gehad, tevens zijn een aantal stemmen toegevoegd. Omdat er vanuit Monumentenzorg geen extra pijpen geplaatst mogen worden is gekozen voor een elektronische oplossing door opnames van de betreffende stemmen van gelijksoortige orgels. Er zal uitleg gegeven worden en gedurende de dag wordt het orgel door diverse organisten bespeld.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 46

www.hghaz.nl

Molen “Nieuw Leven” (1820)

Rijksmonument

Dorpsstraat 228, Hazerswoude-Dorp

Open van 10.00-17.00

In ca. 1815 werd de wipwatermolen verplaatst van de Boterpolder naar de Dorpsstraat-West en werd ingericht als korenmolen. In een advertentie uit een krant van 29 april 1815 wordt de molen te koop aangeboden. Tussen 1815 en 1925 was de molen ook bekend als De Zwaluw en Windlust. Van 1925 t/m 1933 heeft de molen uitsluitend elektrisch gemalen. In 1933 is de molen weer maalvaardig gemaakt om op de wind te malen en kreeg toen de naam “Nieuw Leven”. Na grondige restauraties in 1990 en 2010 heeft de Stichting Wipstellingkorenmolens “Nieuw Leven” in 2016 de molen van de gemeente Alphen aan den Rijn overgenomen.

Uit onderzoek bleek dat er oorspronkelijk een aanbouw aan de oostzijde was. Deze is weer gerealiseerd en is ook de molen aangesloten op riolering en water.

30 www.molennieuwleven.nl

Molen de “Rooie Wip” (1639)

Rijksmonument

Gemeneweg 22, Hazerswoude-Dorp

Open van 10.00-17.00

De Rooie Wip heeft officieel Gemenewegse-molen, vernoemd naar de Gemenewegse-polder die hij tot 1957 bemalen heeft.

Dit is het op een na oudste molentype in ons land, als verbetering van de standaardmolen: het gehele bovenhuis is draaibaar om zoveel mogelijk wind te vangen. Bij harde wind kan de molen gaan schudden, wat vroeger “wippen” werd genoemd.

Nadat de molen in 1960 in particuliere handen kwam, is deze in 1992 in Stichting Molen de Rooie Wip ondergebracht en in 1994/95 volledig gerestaureerd. In 2020 zijn veel houten constructiedelen vervangen en is het riet volledig vernieuwd. In 2021 is de molen geheel geschilderd.

Bij voldoende wind wordt er gemalen op maandag of dinsdag en op vrijdag of zaterdag.

www.rooiewip.nl

Hazerswoude-Rijndijk

Scheepjeskerk

Rijnenburgermolen

Hazerswoude-
Rijndijk

Koudekerk
aan den Rijn

Hazerswoude-
Dorp

Westende

Voorweg

Rijnenburgermolen (1722)

Rijksmonument

Van Beethovenlaan 63a, Hazerswoude-Rijndijk
Open van 10.00-17.00
(11 en 12 september)

De huidige Rijnenburgermolen is de vervanger van een wipmolen die door brand is verwoest. Het is een rietgedekte achtkante grondzeiler met een vlucht van ruim 24m., het scheprad voert het water ca. 1.75m. op. Na bijna 2 decennia stilstand en verval is de molen in 1981 grootschalig gerestaureerd en rechtgezet door de toenmalige gemeente Hazerswoude. In 2015 is de molen overgedragen aan de gelijknamige Stichting, samen met het oude molenaarshuis. Deze woning (1931) wordt succesvol verhuurd als vakantieverblijf en in de wintermaanden voor tijdelijk (overbruggings-) verblijf.

Wekelijks, meestal in het weekend, is de molen in bedrijf. Als de blauwe wimpel hangt is de molen open voor bezoek. Met OMD zijn er rondleidingen en is er koffie/thee.

H. Bernarduskerk (1855)

met Maarschalkerweerd-orgel (1901)

Gemeentelijk monument

Architect: W.G. van Vogelpoel

Rijndijk 106, Hazerswoude-Rijndijk

Open van 10.00-17.00, zondag van 12.00-17.00

De H. Bernarduskerk, ook wel bekend als "De Scheepjeskerk" is gebouwd in Neogotische stijl en van 2014-2017 geheel gerestaureerd door vrijwilligers. Daarbij zijn de 12 pinakels op de trapgevel en 4 rond de toren teruggeplaatst. Dit symboliseert de 12 apostelen en de 4 evangelisten. De gebrandschilderde ramen zijn gemaakt door atelier F. Nicolas uit Roermond. De restauratie van de pastorie is gaande en kan bezocht worden (gemeentelijk monument, architect J.H. Tonnaer).

Bezoek ook de expositie van wijwaterbakjes van Rob van Beek en de onlangs gerestaureerde vaandels. Daarnaast zal er veel historisch materiaal over de kerk en de pastorie uitgesteld zijn met weer vele fotoboeken.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 47

www.scheepjeskerk.nl / www.heiligethomas.nl

A detailed map of the area around Koudekerk aan den Rijn. The map shows the Rijn river flowing through the center. To the north is Lagenwaardse molen. To the west is Hazerswoude-Rijndijk, with labels for Eetcafé De Hoek and Brugkerk. To the east is Poelgeest. The main village is Koudekerk aan den Rijn. Further south is Hazerswoude-Dorp, with labels for Westende and Voorwing. The map includes various roads, waterways, and landmarks. Red arrows point from text labels to specific locations on the map.

Lagenwaardse molen

Koudekerk aan den Rijn

Eetcafé
De Hoek

Toegangsweg naar
Hondsdijkse molen

Poelgeest

Brugkerk

Hazerswoude-
Rijndijk

Koudekerk
aan den Rijn

Hazerswoude-
Dorp

Westende

Voorwing

Brugkerk (1307)

met Van den Haspel-orgel (1895)

Rijksmonument

Dorpsstraat 53, Koudekerk aan den Rijn

Open van 10.00-16.00

De oudste delen van de kerk dateren uit de 10^e eeuw. Hierna heeft de kerk vanaf ca. 1300 tot heden de nodige uitbreidingen en restauraties gekend. De gotische bouwstijl kenmerkt zich door grote, hoge gebrandschilderde ramen. Om voldoende licht binnen te krijgen zijn deze ramen geplaatst in gemetselde topgeveltjes. De kerk heeft een driebeukig schip en een smal transept. Door het koor en de kapel is het een volmaakte kruiskerk geworden. Er komt een interieurverbouwing voor een eigentijdse uitstraling en multifunctioneel gebruik zodat de kerk een duurzame toekomst krijgt. Een doorlopende animatiefilm laat dit plan zien. Tevens is er een expositie van de Koudekerkse kunstenares Annelies van Wijk met kleurrijke bloemen en landschappen. Er is koffie/thee en zelfgemaakte baksels.

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 47

34 www.pknkoudekerk.nl

Duurzaamheid

Hondsdijkse molen (1693)

Rijksmonument

Molenmaker: Tijs Groenland

Dorpsstraat 65, Koudekerk aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

In 1693 werd de oorspronkelijke Hondsdijkse molen uit 1485 door brand verwoest. Het polderbestuur heeft toen een molen gekocht, die in 1644 gebouwd was op Roomburg om de Leidse grachten van vers water te voorzien. Deze achtkante grondzeiler staat nu dus sinds 1693 in de Hondsdijkse polder. De wieken van deze met riet gedekte molen hebben een vlucht van 25,2 meter en drijven een scheprad aan met een doorsnede van 5,5 meter. Het water wordt daarmee ongeveer 1,30 meter opgevoerd. Het is de enige binnenkruier van Zuid-Holland. De krui-installatie bevindt zich boven in de kap, de gebruikelijke staart ontbreekt hier. De molen is eigendom van de Rijnlandse Molenstichting. In de molen bevindt zich de woning van de (vrijwillige) molenaar.

www.molendatabase.nl

Eetcafé De Hoek (ca. 1850)

Rijksmonument

Dorpsstraat 50, Koudekerk aan den Rijn

Open vanaf 10.00 uur

Al sinds 1563 is er sprake van een herberg op de plek van het huidige Eetcafé De Hoek. Het werd niet alleen gebruikt als herberg, maar ook als woonhuis, stalhouderij, winkel en waag. Sinds 1789 ook als rechthuis. Van buiten is nog te zien dat het oorspronkelijk (tot 1854) uit 2 panden bestond.

In 1878 werd de naam Het Wapen van Koudekerk gewijzigd in Hotel Van Egmond. Sinds 2014 draagt het de naam Eetcafé De Hoek. Het pand beschikt nog over een historische bierkelder.

www.cafedehoek.nl

35

Rondleidingen langs de historische schatten van Koudekerk

Op Open Monumentendag zijn er twee rondleidingen in Koudekerk. Dit keer gaat het langs de historische schatten van het dorp. Het betreft de speciale plaatsen, voorwerpen, monumenten en plekken met bijzondere verhalen.

Om 11.00 uur start de rondleiding in westelijke richting, om 14.00 uur in oostelijke richting. De start is bij Eetcafé De Hoek naast de Koudekerkse brug. Deelname is gratis.

Opgave via info@historischgenootschapkoudekerk.nl met vermelding van naam en tijdstip rondleiding

Boerderij “Poelgeest” (ca. 1875)

Gemeentelijk monument

Lagewaard 1, Koudekerk aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

Boerderijcomplex uit ca. 1875, bestaande uit een woonhuis met voormalige stal, geflankeerd door twee vroegere stallen/schuren met achter op het erf een bakhuis. Het complex ligt op een buitengewoon fraaie locatie naast het kasteleiland van het vóór 1746 vrijwel geheel gesloopte kasteel Groot Poelgeest. Het heeft vrij uitzicht op de Hondsdijkse polder en de daarin gelegen Hondsdijkse molen. De toegang aan de Lagewaard bestaat uit een smeedijzeren hek waarin de naam “Poelgeest” is opgenomen.

Het woonhuis met stal heeft een rietgedekt zadeldak. De voorgevel van rode baksteen in kruisverband is rijk gedetailleerd. De houten windveren zijn fraai gesneden en voorzien van makelaars. In de topgevel is een wapen en naamsteen “Poelgeest” opgenomen.

De zadeldaken van de bijgebouwen zijn gedekt door riet (westelijk bijgebouw) en gesmoorde Oud-Hollandse pannen.

36

Duurzaamheid

Restanten Kasteel Groot Poelgeest (1746)

Rijksmonument

Lagewaard bij 1, Koudekerk aan den Rijn

Open van 10.00-17.00

Deze plaats waar het vroegere kasteel Groot Poelgeest heeft gestaan is als geheel een historische plaats. In 1326 is deze burcht gebouwd door Dirk van Poelgeest en tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten in 1420 verwoest door Jan van Beieren. De toenmalige bewoner Gerit van Poelgeest was raadsheer van Jacoba van Beijeren.

Nadat de burcht eind 16e eeuw werd herbouwd als kasteel, werd het na de Spaanse plunderingen van 1574, weer gerestaureerd. Daarna raakte het in verval en is het in de eerste helft van de 18e eeuw gesloopt. Het uit baksteen opgebouwde torentje met pannen tentdak is nog overgebleven. Dit was onderdeel van een imposante toegangspoort, daarom is in het metselwerk een gecanneleerde zuil verwerkt. Het torentje is nog enige tijd in gebruik geweest als gemeentevangenis. Er is nog een gedeelte van de grachten te zien.

Lagenwaardse molen (1704/1836)

Rijksmonument

Molenmakers: Arent van der Spelt (1704),
Gerrit van Geer/Gerrit van Heteren (1836)
Batelaan 1, Koudekerk aan den Rijn
Open van 10.00-17.00

De Lagenwaardse molen is een wipmolen die in 1634 werd gebouwd. Hij bemaalde oorspronkelijk de Bospolder in Leiderdorp. In 1836 is het bovenhuis vernieuwd. In 1927 werd het scheprad vervangen door een schroefpomp, die het water 1,55 meter opvoert. De vlucht van de molen bedraagt 21,3 meter. In 1955 werd de molen buiten gebruik gesteld door de bouw van een dieselmolaal. Door de aanleg van de HSL werd de molen verplaatst naar Koudekerk aan den Rijn. Hij werd op 27 maart 2004 in gebruik genomen als Lagenwaardse molen, nu uitgerust met een vijzel. Sinds 2004 is de molen eigendom van de Rijnlandse Molenstichting. De molen werd bewoond tot 1909. De huidige molenaarswoning (2004) ligt naast de molen.

www.molendatabase.nl

Zwammerdam

Baljuwhuis (ca. 1675)

Rijksmonument

Plein 8, Zwammerdam

Open 10.00-16.00

Dwarshuis met zadeldak tussen twee puntgevels, driedelige dakkapel met zijwangen. De deur is omlijst met pilaster en een tafelment. Na de verwoestingen door de Fransen in het rampjaar 1672 moest Zwammerdam opnieuw opgebouwd worden. De kelder van dit huis was intact gebleven; op de overige fundamenteën vond herbouw plaats. Er hebben altijd bestuurders (baljuws, schouten), artsen en bakkers gewoond.

In 1985 is het pand geheel gerestaureerd, sinds 2020 is het naast woonhuis, ook een Bed & Breakfast.

Duurzaamheid heeft niet alleen te maken met energiegebruik, maar ook met hergebruik of een nieuwe functie geven aan een voorwerp of materiaal. Dat ziet u terug in alle functies die dit pand de afgelopen 350 jaar heeft gehad. De eigenaren vertellen graag over hun werkzaamheden voor verduurzaming van het pand zelf.

39

Dorpskerk (1673)

met Lohman-orgel (1842)

Rijksmonument

Kerkplein 7, Zwammerdam

Open van 10.00-16.00

De geschiedenis van de eenbeukige laatgotische kruiskerk met ingebouwde toren voert terug tot 1230. In 1673 werd de kerk herbouwd met ook een pastorie en schoolhuis. Nog zichtbaar is dat de kerk herbouwd is op delen van de verwoeste kerk (scheidslijn tussen de kloostermoppen en de gebruikte rijsteen). Een volgende restauratie was tussen 1953 t/m 1958. In 1998 kreeg het dak nieuwe leien. Binnen valt het nisse in het koor op met daarboven het gebrandschilderde raam. Een andere bezienswaardigheid is een psalmbord uit 1678, de predikantenborden en de kuif op de herenbank. Veel informatie is te lezen in het gedenkboekje "Een Vaste Burcht".

Bewonder het mooie LEGO-bouwwerk van de kerk dat Sacha Oppelaar maakte (schaal 1:20).

Open Monumentendag 2022

Aktiviteiten Nationale Orgeldag: zie pag. 47

www.dorpskerkzwammerdam.nl

Remonstrantse kerk (1676)

met Johannus-orgel (1996)

Gemeentelijk monument

Molenstraat 10, Zwammerdam

Open van 10.00-16.00

De oorspronkelijke kerk dateert uit 1636 maar wordt in 1672 (rampjaar) door Franse troepen vernield (de brandsporen zijn hier en daar nog zichtbaar). In 1676 weer in gebruik genomen, het interieur dateert nog uit die tijd. De consistoriekamer is pas in 1939 aangebouwd. Nu het oudste Remonstrantse kerkgebouw dat als zodanig met regiodiensten per kwartaal wordt gebruikt. Het 400-jarig bestaan is hier gevierd.

40 www.schuilkerkzwammerdam.nl

Duurzaamheid Boerderij (ca. 1800) en BeeldenTuin

Rijksmonument

Lindhovestraat 2, Zwammerdam

Open van 11.00-17.00

Dit pand staat symbool voor wat een boer door steeds een beetje beter boeren en weer een nieuwe aan/uitbouw, uiteindelijk bereikte. Het pand is grotendeels opgetrokken uit gele ijsselsteen. Het werd meer herenhuis dan boerderij, alleen de schuur was voor wat vee in gebruik. Het pand bestaat uit 3 delen waarvan de huidige galerie (was de schuur) het oudst is; keuken en woonhuis volgden wat later. Het woonhuis is niet opengesteld, de Beelden-Tuin wel.

Naast de beeldhouwwerken uit Zimbabwe is de tentoonstelling "Samenloop van omstandigheden" met schilderijen, beeldhouwwerken en industriële objecten te zien.

www.debeeldentuin.com

Steektermolen (1597)

Rijksmonument

Steekterweg 31, Alphen aan den Rijn

Open van 10.00-17.00 (zaterdag) en zondag

11 september tussen 12.00 en 17.00 uur

De Steektermolen bemaalde de 660 ha grote Steekterpolder tot 2015. Naast de molen is een nieuw volautomatisch vijzelgemaal gebouwd waardoor de molen nu alleen in noodgevallen wordt ingezet.

De molen heeft een vlucht van 26,60 meter en is daarmee de grootste wipmolen van Rijnland. Het zomerhuisje van begin 1900 naast de molen is nog steeds de dienstwoning van de molenaar.

In 1962 zijn grote wijzigingen aangebracht waarbij het scheprad vervangen werd door een vijzel, die ook door een elektromotor kon worden aangedreven. Elementen van de oude situatie, zoals de waterloop en woning in de molen zijn nog steeds zichtbaar.

www.molendatabase.nl

NATIONALE ORGELDAG

21^e NATIONALE ORGELDAG 2022

Op zaterdag 10 september is het niet alleen **Open Monumentendag** maar ook al voor de 21^e keer **Nationale Orgeldag**. Dat deze twee themadagen samenvallen is op zich niet zo verwonderlijk omdat veel orgels in kerkelijke monumenten staan. Wij zijn heel blij dat we dit jaar weer een volledige Nationale Orgeldag kunnen presenteren en er 15 kerken hun deuren geopend hebben om de orgels te kunnen beluisteren.

Hierna vindt u een overzicht van de kerken die speciale activiteiten gepland hebben en ook hun orgels laten klinken. Het speciale OMD-Slotconcert wordt om 16.00 uur gegeven in de Alphense Adventskerk door stadsorganist Simon Stelling (gratis toegang). Hij laat u op het Steinmeyer-orgel (1922), dat in 2020 geheel gerestaureerd is, horen hoe dit cultureel erfgoed heden ten dage klinkt.

AARLANDERVEEN

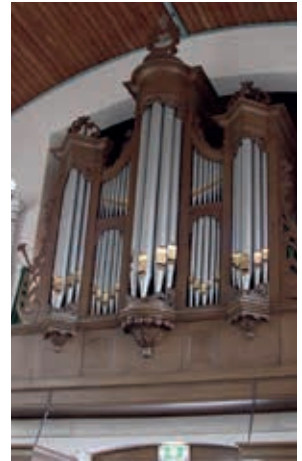
HERVORMDE KERK (1905) met digitaal Monarke-orgel van
Johannus (2005)
Dorpsstraat 38
Open van 10.00-15.00

Rondleidingen, orgelpresentaties en bespelingen.

Orgelbespelingen

10.30-11.30 uur Marc Koning
12.30-13.30 uur Peter Siereveld

www.hervormde-gemeente-aarlanderveen.protestantsekerk.net

HH. PETRUS EN PAULUSKERK (1893) met Maarschalkerweerdorgel
(1882)
Noordeinde 24
Open van 10.00-17.00

Rondleidingen, orgelpresentatie en bespeling tussen 11.00 en 12.00
uur.
Organist: Doke Leliveld

www.rkgroenehart.nl
(parochiekern Aarlanderveen)

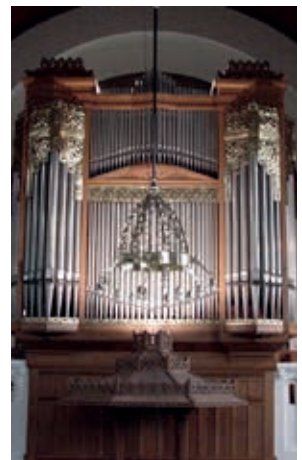

ALPHEN AAN DEN RIJN

ADVENTSKERK (1922) met Steinmeyer-orgel (1922)
Julianastraat 69
Open van 10.00-17.00

Rondleidingen, orgelpresentaties en bespelingen. De nieuwe dubbel-
CD van het geheel gerestaureerde orgel is verkrijgbaar.
Om 16.00 uur begint het gratis OMD-Slotconcert.
Organist: Simon Stelling

www.adventskerk.info

ST. BONIFACIUSKERK (1886) met Hilboesen-orgel (1900)

Paradijslaan 6

Open van 11.00-16.00

13.15-13.45 uur lunchconcert

Organist: Alexander Schippers

www.bonifaciusalphen.nl

oudshoornse kerk (1665) met Hess-orgel (1783)

Oudshoornseweg 90

Open van 10.00-15.30

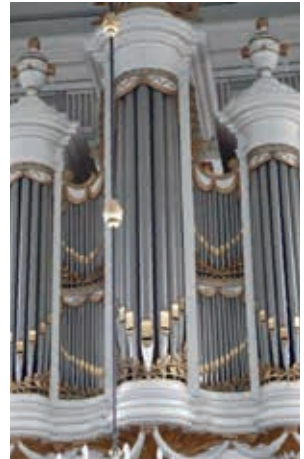
Elk heel uur wordt het orgel gedurende 10 min. bespeeld.

Om 11.00 uur hoort u een speciaal concert door het Alphens Barok Consort en het Blokfluitensemble. Joost van Velzen (dirigent) en Henk van der Zanden hebben 8 psalmen van componist Cornelis Boscoop (1525-1573) omgezet naar een moderne partituur. Deze componist is als docent waarschijnlijk van groot belang geweest is bij de ontwikkeling van onze grootste Nederlandse componist en orgelspeler Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621), waarvan u eveneens 3 Franstalige psalmen hoort.

Laatste orgelbespeling om 15.00 uur.

Organist: Ad Hesseling

www.oudshoornsekerk.nl

BENTHUIZEN

HERVORMDE KERK (1672) met Gabry & Zn - orgel (1905)

Dorpsstraat 48

Open van 10.00-17.00

www.hervormdbenthuiizen.nl

BOSKOOP

RK KERK H. JOANNES DE DOPER (1971) met Franssen-orgel (1880)

A.P. van Neslaan 50

Open van 10.00-16.00

Rondleidingen en bespeling

11.30 tot 12.00 uur orgelconcert

Organist: Karina Markarova

Om 13.30 uur hoort u een speciaal concert door het Alphens Barok Consort en het Blokfluitensemble:

- 8 psalmen van componist Cornelis Boskoop

- 3 Franstalige psalmen Jan Pieterszoon Sweelinck

www.sintjandd.nl/boskoop

DORPSKERK (1895) met Bätz-orgel (1897)

Kerkplein 5

Open van 10.00-16.30

Het orgel, dat de status van rijksmonument heeft, bestaat dit jaar 125 jaar en dat wordt gevierd met de gehele dag orgeldemonstraties en bespelingen. Als afsluiting van het Boskoopse Kerkenpad is er een gratis concert door Warno Ruting dat zal uitmonden in een gezamenlijk slotlied. De volgende organisten spelen:

10.00 uur	Ed Veerman
11.00 uur	Annelieke de Rooij
12.00-14.00 uur	Theo de Mooij
14.30-16.00 uur	Chris van der Ouw
16.00 uur	Warno Ruting

www.pgboskoop.nl

DE STEK met Louis Kramer-orgel (1980)

Puttelaan 148

Open van 10.00-15.45

Vrije bezichtiging waarbij de kunst centraal staat met om 10.45 uur een optreden van de Cantorij en orgelconcert om 11.00 uur.

Organiste: Ria Bruin-v.d. Haven

www.pgboskoop.nl

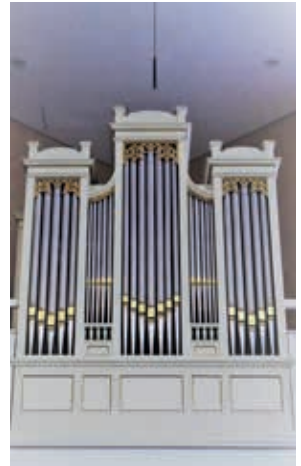
De Open Poort met Van Dam-orgel (1913)

Parklaan 1B
Open van 10.00-15.45

Rondleiding, orgeldemonstraties en bespelingen met een orgelconert om 15.15 uur.

Organiste: Ria Bruin-v.d. Haven

www.openpoortboskoop.nl

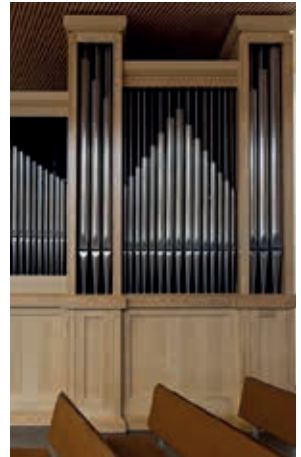
Ichtuskerk met Verschuieren-orgel (1963)

Mendelweg 18
Open van 10.00-12.30

Rondleiding, optredens en orgelbespelingen met om 10.00 uur het kinderkoor "De Jonge Ichtusklanken". Het orgel wordt bespeeld tussen 10.45 uur en 12.30 uur.

Organist: Jaap Jan de Rooij

www.ggboskoop.nl

HAZERSWOUDE-DORP

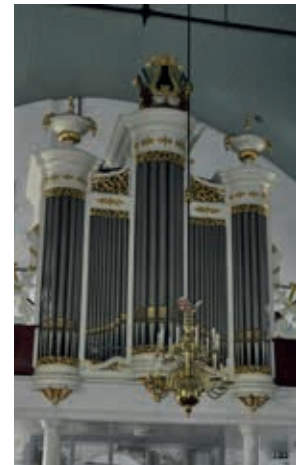
HERVORMDE KERK (1646) met Flaes en Brunjes-orgel (1868)

Dorpsstraat 64
Open van 10.00-16.00

Rondleidingen, orgelpresentaties en bespelingen:

10.30-11.30 Leon van Veen
12.30-13.30 Nico van der Kooij
14.30-15.30 Taco de Vries

www.hghaz.nl

HAZERSWOUDE-RIJNDIJK

H. BERNARDUS "SCHEEPJESKERK" (1855) met Maarschalkerweerd orgel (1901)
Rijndijk 106
Open van 10.00-17.00

Rondleidingen, regelmatige orgelpresentaties en bespelingen gedurende de dag.

Organist: Nico Wesselingh

www.scheepjeskerk.nl

Op zondag 11/9 is de kerk geopend voor de dienst om 10.30 uur.
Tussen 12.00 en 17.00 uur is de kerk vrij te bezoeken.

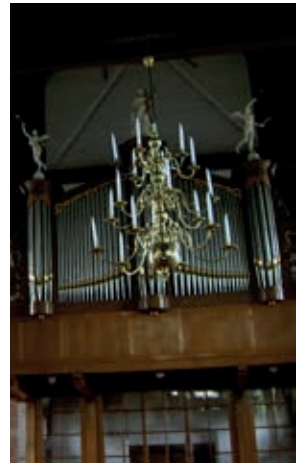
KOUDEKERK AAN DEN RIJN

BRUGKERK (1307) met Van den Haspel-orgel (1895)
Dorpsstraat 53
Open van 10.00-16.00

De organisten zijn aanwezig en geven uitleg over en demonstraties op het orgel. Bezoekers mogen desgewenst ook zelf het orgel bespelen. Tevens geeft Jaap van der Sar om 13.00 en 15.00 uur een presentatie waarin hij dieper ingaat op het orgel.

Organisten:
Chris van der Ouw
Jaap van der Sar

www.pkn-koudekerk.nl

ZWAMMERDAM

DORPSKERK (1672) met Lohman-orgel (1842)
Kerkplein 7
Open van 10.00-16.00

Door een ieder die dat wil en ermee vertrouwd is mag het orgel ook bespeeld worden.

www.dorpskerkzwammerdam.nl

Lijst

Rijksmonument

2022

Monumentenlijst gemeente Alphen aan den Rijn 2022

GM = gemeentelijk monument

RM = rijksmonument

Aarlanderveen

RM	Achtermiddenweg 2	Poldermolen 2, 1786/1924
RM	Achtermiddenweg 4	Poldermolen 1, 1786
RM	Dorpsstraat 36	Herv. Pastorie, 1853
RM	Dorpsstraat 38	Herv. Kerk vanwege inventaris en middeleeuwse priesterzerk op kerkhof, 17e & 18e-eeuw
		't Oude Rechthuis, ca. 1650
RM	Dorpsstraat 40	Woonhuis, ca. 1860
RM	Dorpsstraat 48	Winkelwoonhuis, ca. 1885
GM	Dorpsstraat 62-64	Poldermolen 4, 1801
RM	Kerkvaartsweg 61	Gemaal Neptunus, 1871
GM	Machineweg 2	Woonhuis, ca. 1905
GM	Noordeinde 6	Boerderij, 18e-eeuw
GM	Noordeinde 14	RK-kerk HH. Petrus en Paulus met kerkhof, 1893-1894, Jos. Cuypers
GM	Noordeinde 24	RK-pastorie met H. Hartbeeld in de tuin, 1891, Jos. Cuypers
GM	Noordeinde 26	Dubbele molenaarswoning, 1910
RM	Noordeinde 92-94	Molen De Morgenster, 1870
RM	Noordeinde 96	Station HESM, 1914-1915
GM	Stationsweg 6	Boerderij, 18e-eeuw
RM	Zuideinde 10	Boerderij, ca. 1840
RM	Zuideinde 12	Alg. Begraafplaats, 1873, M. Rutgers
RM	Zuideinde 37	Boerderijcomplex Semper Gaudensis, 1912
GM	Zuideinde 24	Hoeve Denk en Werk, ca. 1840
RM	Zuideinde 30	Kleine boerderij, ca. 1800
RM	Zuideinde 69	

Alphen aan den Rijn

RM	Samuel Aardewerksteeg 11	Synagoge/Remonstrantse kerk, 1896 , J. Hengeveld
GM	Aarkade 63	Reinigingshuisje Joodse Begraafplaats, ca. 1920
GM	Aarkade 90	Noodslachthuis, 1927
GM	Concordiastraat 2-14	Arbeiderswoningen, 1906
RM	Cornelis Geellaan 2	Koningin Wilhelminaschool met kapel Marthastichting/ Parkvilla Theater, 1913-1914/1953, M.A. van Nieukerken
RM	Cornelis Geellaan 12	Schoolmeesterswoning Marthastichting, 1913-1914, M.A. van Nieukerken
RM	Cornelis Geellaan 43	Centrale Gebouw Kindertehuis Opvoedingsgesticht Marthastichting/Restaurant Alfreds, 1910-1911, M.A. van Nieukerken
RM	Cornelis Geellaan bij 43	Parkaanleg Buitenplaats Rijnstroom/Marthastichting met bruggetje en toegangshek, 1897, Copijn
RM	Cornelis Geellaan bij 43	Zitbank Ds. A.W. Voors in het park Marthastichting, 1935
RM	Cornelis Geellaan 45	Tuinmanswoning Marthastichting met boomgaard, ca. 1900
RM	Gnephoek 44	Hoeve Landlust met zomerhuis, 18e-eeuw
RM	Goudse Schouw 2	Alphense hefbrug, 1937-1938, N.V. De Vries Robbé & Co.
GM	Gouwsluisseweg 44	Molenaarswoning, 1895
RM	Gouwsluisseweg 46	Molen De Eendracht, 1752/1898

RM	Heimansbuurt 1	De Vrouwgeestmolen, 1797
RM	Prins Hendrikstraat 120	Herenhuis, 1902
RM	Prins Hendrikstraat 122	Kaaspakhuis, 1902
GM	Prins Hendrikstraat bij 128	Overzetplaats
GM	Hoofdstraat 2	Spaarbank/bewaarschool/concertzaal "Nutsgebouw", 1894-1895, H.J. Jesse
GM	Hoofdstraat 121	Winkelwoonhuis, ca. 1880
GM	Hoofdstraat 123/125	Woonhuis, ca. 1895
GM	Hoofdstraat 253-255	Dubbel winkelwoonhuis, ca. 1885
RM	Hoorn 101	Koetshuis Buitenhuis Klein Raadwijk, ca. 1840
RM	Hoorn 105	Buitenhuis Klein Raadwijk, ca. 1840
GM	Hoorn bij 152-154	Overzetplaats
GM	Hoorn 298	Scheepswerf Falcon met gebouwen
RM	Hoorn 418	Boerderij, 1642
RM	Hoorn 420	Boerderij met zomerhuis, 17e t/m 19e-eeuw
RM	Hoorn 428	Hoeve De Bonte Paal, 19e-eeuw
GM	Jongkindt Coninckstraat 36	Openbare lagere Zonnebloemschool, 1931, W.B. Kroon & W. Brouwer
RM	Julianastraat 2a	Vruchtensappenfabriek 't Westland met woonhuis, 1860
GM	Julianastraat 4	Winkelwoonhuis 't Schoutenhuis, 1640
RM	Julianastraat 38	Winkelwoonhuis/Drogisterij De Hazelaar, ca. 1850
GM	Julianastraat 69	Adventskerk, 1921-1922, W.Ch. Kuijper
RM	Kortsteekterweg 2	De Dikke Molen, 1836
RM	Kortsteekterweg 24	Poldermolen 3, 1823
RM	Kortsteekterweg 30	Boerderij Ringbrug, 18e-eeuw
RM	Kortsteekterweg 44	Boerderij, ca. 1550 met zomerhuis, 1823
GM	Kortsteekterweg 46	Boerderij Rijnbogt met zomerhuis en schuur, ca. 1860
GM	Kromme Aarweg 3 en 3a	Gemaal Kromme Aar, 1941/42, G.W. Vis
RM	Landlustweg 9	Hoeve Meerwijk, 17e-eeuw
RM	Landlustweg 12	Boerderij Overbeek, 1620
RM	's Molenaarsweg 7	Woonhuis, ca. 1700
GM	's Molenaarsweg 27-31	Woonhuizen, 18e-eeuw
GM	Jan Nieuwenhuijzenstraat 26	Chr. lagere Groen van Prinstererschool, 1930-1935
RM	Nuovaweg 1	Villa Vredelust, 1883
RM	W.M. Offringalaan 2-28	Kindertehuis "Emmahuis" Marthastichting, 1897/1930
RM	Oudshoornseweg 7	Atelier Huis & Decoratieschilder, ca. 1900
GM	Oudshoornseweg 78	Pastorie Oudshoornse Kerk, 1861, P.A. Korevaar
RM	Oudshoornseweg 90	Oudshoornse kerk, 1663-1665, Daniël Stalpaert
GM	Oudshoornseweg bij 98	Begraafplaats
GM	Oudshoornseweg 108	Middengangshuis, ca. 1890
GM	Oudshoornseweg 110	Villa Weltevreden, 1934
GM	Oudshoornseweg 110a	Tuighuis buitenplaats Weltevreden, ca. 1880
GM	Oudshoornseweg 112	Middengangshuis, 1883
GM	Oudshoornseweg 114	Villa, 1935
GM	Oudshoornseweg 170	Woonhuis, ca. 1800
RM	Oudshoornseweg 172	Koetshuis Villa Nuova, 1868
RM	Oudshoornseweg 176-184	Villa Nuova, 1868
RM	Paradijslaan 3	Verenigingsgebouw St. Jozef, 1903, J. Etmans
RM	Paradijslaan 6	RK-pastorie, 1884-1886, E.J. Margry
RM	Paradijslaan 7	RK-St. Bonifaciuskerk, 1884-1886, E.J. Margry
RM	Paradijslaan bij 7	Bidkapel op RK-begraafplaats, 1891

GM	Paradijslaan 8	RK-patronaatsgebouw Sint Pancratius, 1925
GM	Paradijslaan 9-10	RK-Sint Bonifaciussschool, 1911-1912, Adriaan Rozestraten
RM	Paradijslaan 13	Grafkapel familie De Smeth, 1773
GM	Raadhuisstraat 24	Onderwijzerswoning, 1906, C. Zaal
RM	Raadhuisstraat 62	Koetshuis Marthastichting, 19e-eeuw
RM	Raadhuisstraat 64	Villa Marthastichting, 1923-1924, M.A. & J. van Nieukerken
RM	Raadhuisstraat 82	Maranathakerk vanwege het 18e-eeuwse orgel
GM	Raadhuisstraat 100	Raadhuis Aarlanderveen, 1886, W. Langhout
GM	Ridderbuurt 19	Boerderij, 1939-1940, A. Trappenburg
GM	Ridderbuurt 65	Woonhuis, 18e-eeuw
GM	Rietveldsepad 5	Boerderij, 18e-eeuw
RM	Rijkade 5	Herenhuis/restaurant Proto, ca. 1750
RM	Rijkade 6	Woonhuis, ca. 1590/1750
RM	Rijkade 11	Herenhuis Rijn en Pruisoord annex kaaspakhuis, ca. 1650/ca. 1783
GM	Stationsstraat 5	Doktershuis, 1907
RM	Steekterweg 31	De Steektermolen, 1597
RM	Steekterweg 49	Boerderij, 17e of 18e eeuw
GM	Burgemeester Visserpark	Burg. Visserpark met zonnewijzer, 1935-1940
GM	Burgemeester Visserpark 2	Villa, 1922
GM	Burg. Visserpark 21-27	Hogere Burgerschool, 1924/2016-2017, W. Verschoor
RM	Burg. Visserpark 28-32	Raadhuis, 1938-1939, C.J. Blaauw
RM	Wilhelminalaan 2	Buitenplaats Vaartzicht, ca. 1850
GM	Wilhelminalaan 7	Villa Sonnehoeck, 1920, W.B. Kroon
RM	Wilhelminalaan 12	Buitenhuis Overpost, ca. 1850
GM	Wilhelminalaan 24	Het Uilennest, 1916, G.J. Benckhuijsen
GM	Wilhelminalaan 26	Kantongerecht, 1880-1881, J.F. Metzelaar
GM	Wilhelminalaan 67-75	Herenhuizen, ca. 1900

Benthuizen

GM	Dorpsstraat 22	Middengangshuis, ca. 1905
RM	Dorpsstraat 46	Toren Herv. kerk, 1672
RM	Dorpsstraat 48	Herv. kerk, 1796-1797/1937-1938
RM	Dorpsstraat 141	Korenmolen De Haas, 1772
GM	Graaf van Bloisstraat 25	Hal-school, 1952, G. Nijhoff
RM	Heerewegh 34	Boerderij, 1842
GM	Secretaris Runsinkbrink 1	Raadhuis, 1954-1955, R.H. Fledderus

Boskoop

GM	Biezen 51	Kwekersvilla Van Tol, 1906
GM	Burgemeester Colijnstraat 1	Gemeentetoren Herv. kerk, 1781-1783/1895, H.J. Nederhorst
GM	Burgemeester Colijnstraat 24	Remonstrantse kerk "Het Kerkje", 1932, K. van Nes
GM	Dwars Nieuwstraat 2	Kerkje NHEv. gemeente, 1884
RM	Gouwestraat 8	Jugendstil-winkelwoonhuis, 1908, W. Kreling
RM	Gouwestraat 10	Jugendstil-winkelwoonhuis, 1908, J. Koerts
RM	Kerkplein 1	Dorpskerk vanwege het Bätzorgel uit 1897
GM	Koninginneweg 15	Villa Van Teylingen, 1930, D.L. Landman
GM	Laag Boskoop 10	Woonhuis bij Bedrijf fa. v.d. Kooy & Zn., ca. 1910, J. Koerts
GM	Laag Boskoop 12-14	Bedrijf fa. Joh. v.d. Kooy & Zn. met woonhuis, ca. 1910
RM	Laag Boskoop 123	Boomkwekersvilla Winnetou, 1914, J. Koerts

GM	Nesse 9	Boerderij met zomerhuis, ca. 1800
GM	Nieuwstraat 79	Chr. Ger. kerk, 1892
GM	Parklaan 2	Station SS., 1936, H.G.J. Schelling
RM	Parklaan 4	Boomkwekerstentoonstellingsgebouw Flora, 1931, D.L. Landman
RM	Parklaan bij 4	Rosarium bij Floragebouw, 1931, S.G.A. Doorenbos
GM	Parklaan 6-10	Goederenloods bij station SS., 1936, H.G.J. Schelling
RM	Raadhuisplein 1-5	Raadhuis, 1928-1929/1993, D.L. Landman
RM	Reijerskoop	Gouwehefbrug, 1933-1936, N.V. De Vries Robbé & Co.
GM	Reijerskoop 32	Kwekersvilla, 1909
GM	Reijerskoop 52-54	Woonhuizen bij boomkwekerijmuseum, 1906
GM	Reijerskoop 56	Woning/boomkwekersmuseum, 1856
GM	Reijerskoop 83	Begraafplaats met witgepleisterde toegangspoort, ca. 1885
GM	Reijerskoop 88	Houten kantoorgebouw tje boomkwekerij Otto, ca. 1910
RM	Reijerskoop 196	Boerderijcomplex, 1636
GM	Rozenlaan 4-6	RK-patronaatsgebouw/partycentrum De Rozenburcht, 1912, Jos. Margry
GM	Rozenlaan 9	Kwekersvilla De Witte Adelaar, ca. 1915
GM	Spoelwijkschedijk 2	Boerderij, 1905
GM	Voorkade 40	Woonhuis Niet Sonder Godt, 1686
GM	Zijde 11a	Zijdekerk, 1928-1930, J.H. van Osnabrugge
RM	Zijde 442	Watertoren, 1908-1909/1999, J. Schotel

52 [Hazerswoude-Dorp](#)

GM	Bent 2	Boerderij Louise Mariahoeve, 1902
GM	Dorpsstraat 57-59	Raadhuis, 1925-1927, J. Dekker
RM	Dorpsstraat 64	Herv. Kerk, 1646/1658, P. Post
RM	Dorpsstraat 66/Torenstraat 1	Woonhuis, ca. 1630
RM	Dorpsstraat 74	Dokterswoning, 1853
GM	Dorpsstraat 79	Scheepmakerswoning, ca. 1880
RM	Dorpsstraat 183	Kerk de Korenaar vanwege het Künckel-orgel uit 1811 (afkomstig uit Waalse kerk Den Haag)
RM	Dorpsstraat 228	Molen "Nieuw Leven", 1820
GM	Gemeneweg 8-10	Veldwachterswoning De Oude Nor met brandweergarage en slachthuis, 1935, J. Dekker
RM	Gemeneweg 20	Boerderij Ruimzicht, 1841
RM	Gemeneweg 22	Molen "de Rooie Wip", 1639
RM	Hoogeveenseweg 14	Boerderij Mariahoeve met varkensstal, 1933, M. Gerritzen
GM	Pieter de Hooghstraat 3-5	RK-lagere Sint Michaelschool, 1921, J.H. Tonnaer
GM	Loeteweg 38	Boerderij, ca. 1840
RM	Provincialeweg 2	Algemene begraafplaats met aula, 1935, J. Dekker
RM	Rietveld 2	Molen de Rietveldse Molen, 1648
GM	Roemer 1b	Boomkwekersvilla Jacques Wezelenburg, 1924
RM	Voorweg 73	Modelhoeve, 1883
GM	Burg. Warnarkade 2	Villa, 1935, J. Dekker
GM	Burg. Warnarkade bij 20	Ophaalbrug, 1952-1955, J. Dekker
GM	Burg. Warnarkade bij 46	Ophaalbrug, 1952-1955, J. Dekker
RM	Westeinde 18	Boerderij Jacoba van Beekhoeve, ca. 1860
RM	Westgerepolder 3	Molen Blauwe Wip, 1636
GM	Zuidijk 9	Boerderij Hofstede Bethlehem met zomerhuis, 1776

Hazerswoude-Rijndijk

RM	Van Beethovenlaan 63a	Rijnenburgermolen, 1722
GM	Groenedijksepad 5	Molenromp Benthuiser Bovenmolen, 1928-1929/1960
RM	Groenedijksepolder 2	Molen Groenendijkse Molen, 1627
RM	Rijndijk 14-18	Complex Nieuw Werklust Kleiwarenfabriek, ca. 1860
RM	Rijndijk 16	Directeurswoning Nieuw Werklust Kleiwarenfabriek, ca. 1840
RM	Rijndijk 20-28	Arbeiderswoningen Nieuw Werklust Kleiwarenfabriek, 1922
RM	Rijndijk 49-51	Boerderij met opkamer, 17e-eeuw
RM	Rijndijk 69	Zomerhuis boerderij Hoop en Vrees, ca. 1800
RM	Rijndijk 71	Boerderij, 17e-eeuw
GM	Rijndijk 106	RK-Sint Bernardus of Scheepjeskerk, 1854-1855, W.J. van Vogelpoel
RM	Rijndijk 107-109	Boerderij Rijnhoven, ca. 1800
GM	Rijndijk 108	RK-pastorie, 1904-1908, J.H. Tonnaer
GM	Rijndijk 111	Boerderij Rijnzicht met zomerhuis, 1856
RM	Rijndijk 123-125	Boerderij Rijnenburg, 1614
GM	Rijndijk 127	Watertoren, 1915/2002-2003, A. Heederik
GM	Rijndijk 131	Dienstwoning waterleidingbedrijf bij watertoren, 1905
GM	Rijndijk 137	Onderwijzerswoning, 1882, Goldberg
RM	Rijndijk 199-201	Boerderij, 18e-eeuw
RM	Rijndijk 203-205	Boerderij, ca. 1800
GM	Rijndijk 249	Rentenierswoning Menken, 1937, J. Dekker
RM	Rijndijk 253	Boerderij "Hoeve Rijnland", 17e-eeuw/ca. 1800
GM	Rijndijk 254	Koepelwoning Mansverbeterhuis de Nieuwenburg, 1732
GM	Rijndijk 255	Woonhuis Lommerse, 1936, J. Dekker
RM	Rijndijk 259	Boerderij "Hoeve Zonlust", 17e-eeuw
RM	Rijndijk 265	Boerderij Byelust, 1865
GM	Rijndijk 300	Buitenplaats Huize Poelzicht, ca. 1800/1994
GM	Rijndijk 336	Buitenplaats Hooge Boomen, ca. 1850

Koudekerk aan den Rijn

RM	Batelaan 1	Lagenwaardse molen, 1836
RM	Bruggestraat	Rijnbrug of Koudekerkse Brug, 1929
RM	Dorpsstraat 1	Boerderij Bouwlust, ca. 1760
RM	Dorpsstraat 13-15	Ontmoetingskerk, 1911-1912, J. Hengeveld
RM	Dorpsstraat 17	Boerderij Withorst, ca. 1800
GM	Dorpsstraat 26	Woonhuis A'damse School, ca. 1925
GM	Dorpsstraat 36	Woonhuis, 1880
GM	Dorpsstraat 48	Herv. Pastorie, 1867
RM	Dorpsstraat 49	Zomerhuis boerderij Bijkerk, 19e-eeuw/ca. 1950
RM	Dorpsstraat 50	Eetcafé De Hoek, ca. 1850
RM	Dorpsstraat 51	Boerderij Bijkerk met 19e-eeuwse hooiberg, 1940-1941, Corzwager
RM	Dorpsstraat 53	Brugkerk, ca. 1307
RM	Dorpsstraat 59-61	Smidse, 17e- en 19e-eeuw
GM	Dorpsstraat 63	Boerderij Kindervreugd met zomerhuis, ca. 1870
RM	Dorpsstraat 65	Hondsdijsse molen, 1644/1693
GM	Dorpsstraat 68a	Koetshuis Villa Bijdorp/Brandweerkazerne, 1919
RM	Dorpsstraat 70	Villa Bijdorp/Raadhuis, 1827
RM	Dorpsstraat 70a	Stalgebouw Kasteel Groot Poelgeest, 1648

RM	Hofstedelaantje 1	Gepleisterde Hofstede Den Tol, 1807/1878
RM	Hondsdijk 25	Boerderij Bronstee met 17e-eeuws toegangshek, ca. 1800
RM	Hondsdijk 39	Boerderij Rynhoeve met zomerhuis, ca. 1880
RM	Hondsdijk 59	Boerderij Molenzigt met zomerhuis, ca. 1830
RM	Hondsdijk 69	Boerderij Westdorp met zomerhuis, 1891
GM	Hoogewaard 188	Villa Weltevreden, 1896
GM	Lagewaard 1	Boerderij Poelgeest met zomerhuis, ca. 1875
RM	Lagewaard bij 1	Restanten Kasteel Groot Poelgeest, 1746
RM	Lagewaard 20	Boerderij 's Lands Welvaren, ca. 1800
RM	Lagewaard 24-25	Boerderij Ken U Zelfen met zomerhuis, 18e-eeuw/ca. 1800
RM	Lagewaard 47	Boerderij Margaretha Bouwina met opkamer, ca. 1800
RM	Lagewaard 53	Boerderij, ca. 1800
RM	Lagewaard 69	Boerderij Maria's Genoegen met zomerhuis, 1742/ca. 1800
RM	Lagewaard 75	Boerderij Hoogkamer, ca. 1800

Zwammerdam

GM	Akerboomseweg 15-17	Buitenhuis/koetshuis, ca. 1905
RM	Kerkplein 7	Herv. kerk, 1673
RM	Kerkplein 6	Herv. Pastorie, 19e-eeuw
RM	Lindhovestraat 2	Boerderij, ca. 1800
GM	Lindhovestraat 10	Villa Rhijnauwen, ca. 1905
RM	Lindhovestraat 12	Boerderij Lindenhove, 18e-eeuw
GM	Lindhovestraat 27-31	Woonhuizen en fabriek
GM	Molenstraat 10	Remonstrantse kerk, 1676/19e-eeuw
GM	Molenstraat 62	Geref. kerk, 1892/1939, R. Kuipers (toren gesloopt in 1939)
GM	Plein 1	Raadhuis, 1906
GM	Plein 2	Dokterswoning, 1906
RM	Plein 8	Eenlaags huis, ca. 1675/18e-eeuw
GM	Spoorlaan 14-16	Algemene begraafplaats met aula, ca. 1930
GM	Swadenburgerdam 1-3	Hotel De Rustende Jager, 1906

Bestuurssamenstelling
Stichting Open Monumentendag Gemeente Alphen aan den Rijn

Tineke Verbakel, Boskoop / voorzitter
Henk de Boer, Hazerswoude / secretaris
Dries Janse, Benthuisen / penningmeester
Gerdien Snel, Zwammerdam / Open Monumentenklassendag
Liesbeth van de Zand, Alphen aan den Rijn / Nationale Orgeldag
Arjan van 't Riet, Aarlanderveen
Jan van Wijk, Koudekerk aan den Rijn

Ondersteuning
Jochem van Wijngaarden / website